

Solivella (masia)

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal. Antic terme del castell de Castelladral, parròquia de Sant Miquel de Castelladral.
Emplaçament	Carretera de Súria a Viver i Serrateix (B-423), al km. 6,4, trencall a la dreta cap a la masia de Puiggròs. Allà seguir el camí SE i després S Uns 1.600 m. Després camí a oest que travessa una rasa i seguir 200 m fins un camp, que cal travessar cap a SE.
Alçada:	426

Coordenades:

Latitud:	41.86286
Longitud:	1.77782
UTM Est (X):	398564
UTM Nord (Y):	4635272

Classificació

Número de fitxa	08141 - 263
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En ruïnes
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 105.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell 4. Ambiental / Nivell 6. AEA.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús

Titularitat	Privada
Titular:	08140A009000430000IM
Fitxes associades:	
<u>Castell de Solivella</u>	
<u>Puiggròs</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 06/05/2021 - 15:35

Descripció

Mas d'origen medieval emplaçat ben a prop del castell o domus de Solivella i que devia ser, en certa manera, el successor de l'antiga fortalesa després de la crisi baix-medieval. Actualment es troba en ruïnes, al cim d'un petit promontori uns 60 metres al nord del castell. Era una edificació de planta rectangular, de dues plantes i amb dependències adossades a ponent. S'hi observen dues fases constructives. La més antiga sembla la de llevant, i posteriorment (ja al segle XIX) la casa es va allargar cap a ponent. La part més ben conservada és el mur de tramuntana, on trobem un parament de molt bona qualitat, fet amb petits carreus ben disposats en filades. Ben segur que bona part de la pedra procedeix de les ruïnes del castell, que té uns paraments similars. En aquest pany de paret hi ha dues finestres força grans. En l'estat actual no és visible el portal de la casa.

Les dependències de ponent corresponen a un sector amb tines. En queda una escala o rampa que devia facilitar l'accés a la part posterior de les tines, junt amb altres coberts enmig d'enderrocs. Una mica separada hi ha una petita construcció en un marge que deu correspondre a una altra tina o a un pou.

Observacions:

Informació oral facilitada pels propietaris

Història

El castell de Solivella, situat prop de la masia, apareix documentat indirectament l'any 1131, quan Ramon d'Olivella donà al monestir de Serrateix l'alou de Toro i Cabrafiga, situat a Castelladral. Posteriorment, tenim notícia d'altres personatges amb aquest cognom, que devien ser els senyors del castell, entre els segles XII i XIV.

És al segle XIV quan es troba esmentada pròpiament la masia d'Olivella, que segons Josep M. Badia apareix en la llista de masos citats abans del fogatge de 1365-1370 (BADIA, 1988: 163). En general, entorn del segle XIV les domus van perdre la seva funció militar o de domini. En el cas de Solivella és possible que el mas, situat al costat del castell i més ben adaptat a la funció agropecuària, l'acabés substituint. A la llarga, però, el mas Solivella acabà com una masoveria de Puiggròs, que va esdevenir el mas hegemònic de la zona i que va tenir una gran expansió a partir del segle XVI.

Ja hem dit que la construcció de la masia té dues fases. La primera podria ser força antiga, d'època medieval o tal vegada moderna. Probablement Solivella era una de les set masoveries que tenia Puiggròs al segle XVIII i que consten en el cadastre de 1746. Tant el castell com la casa es troben en terres d'aquesta propietat.

En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com “La Solivella”. Hi consta que és una “masia (casa de labor)”, que estava situada a 4 km del nucli de l’ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici habitat constantment de dos pisos. La segona fase constructiva de la masia devia realitzar-se al segle XIX. Segons notícies orals (de l’avi de Josep M. De Febrer, propietari de Puiggròs) la casa l’havien fet “en dos dies”, i aprofitant ben segur la pedra del castell. Solivella va ser habitada per masovers, sota dependència de Puiggròs, fins a la dècada de 1970. L’any 1991 ja es trobava en ruïnes

Bibliografia

BADIA, J.M. (1988). “Navàs”. *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 162-164.

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 105.EA

OBRADORS, J. (1991). “Trajecte de les cases de Castelladral, habitades el 1904 i utilització correcte dels seus noms”. *El Morralet*, 1. Navàs, p. 19.

PIÑERO, J. (1994). *Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs*. Ajuntament de Navàs. Fitxa núm. RU 74.

